

M. A. Castrénin seura

Jäsentiedote 2 / 2015

Tieteen vuosi	2
M. A. Castrénin seura 25 vuotta	3
Tapahtumakalenteri	8
Suuri samojedisota	10
Suomalais-Ugrilaisen Seuran uusia teoksia	11
Yhteystiedot	12

M. A. Castrénin seuran vuosikokous

pidettiin 28.4.2015 seuran toimistossa. Seuran hallituksesta poistuivat jäsenet FM **Paula Kokkonen** ja lehtori **Anna-Kaisa Liedes**, joille lausuttiin lämpimät kiitokset uurastuksesta seurassa. Uusiksi jäseniksi valittiin suomalais-ugrilaisen musiikin alalla ansioitunut MuT **Maari Kallberg** ja vastaväitellyt kielentutkija, FT **Merja Salo** (Helsingin yliopisto).

Vuosikokouksen jälkeen professori **Sirkka Saarinen** (Turun yliopisto) esitelmöi aiheesta *M. A. Castrénin seura 25 vuotta – muistoja matkan varrelta*. Lyhennelmä on luettavissa s. 3–7.

Vuosikokouksessa päätettiin korottaa jäsenmaksuja, edellisen kerran korotusta oli tehty v. 2002. Jäsenmaksut v. 2015 ovat seuraavat: varsinaiset vuosijäsenet 20 €, opiskelijajäsenet 10 €, ainaisjäsenet 200 €, yhteisöjäsenet 100 €, ainaisyhteisö-jäsenet 1000 €. Vapaaehtoinen kummimaksu 10 € säilyy entisellään.

Hallitus valitsi keskuudestaan edelleen puheenjohtajaksi toiminnanjohtaja **Anne Helttusen** (Äidinkielen opettajain liitto) ja varapuheenjohtajaksi tohtorikoulutettava **Elina Aholan** (Turun yliopisto).

Kuv. Messukeskus

M. A. Castrénin seuran tuleva syyskausi on vilkas. Helsingin Kirjamessut 22.–26.10.2015 teemamaana Venäjä saavat vieraakseen M. A. Castrénin seuran kirjallisuuspalkinnon suomalais-ugrilaiset saajat – palkintojenjakotilaisuus on alustavan suunnitelman mukaan lauantaina 24.10. Tarinalaaksossa kuullaan suomalais-ugrilaisia satuja, ja runopuulaaki UgricSlam tuo lavalle suomalais-ugrilaisen maailman runoilijoita. Seura osallistuu myös joihinkin paneelikeskusteluihin ja oheistapahtumiin. Seuran omalla osastolla järjestetään kirjailijahaastatteluja, kirjaesittelyjä ja muuta ohjelmaa.

Helsingin Kirjamessujen ohjelma julkistetaan syyskuussa ja messulehti ilmestyy 1.10.2015. Tarkempi suomalais-ugrilainen ohjelma on seuraavassa jäsentiedotteessa, kotisivuilla ja Facebookissa syyskuussa.

TIETEEN VUOSI

Tänä vuonna vietetään muun muassa Kirjan vuotta ja M. A. Castrénin seuran 25-vuotisjuhlavuotta. Meille uralilaisten kielten tutkijoille vuosi 2015 on kuitenkin ennen kaikkea tieteen vuosi. Elokuussa Oulussa järjestetään XII kansainvälinen fennougristikongressi, mutta sen lisäksi suomalaisessa fennougristiikassa tapahtuu tänä vuonna paljon muutakin.

Juhannukseen mennessä fennougristiikan (ja uralistiikan) alan väitöksiä ollut jo 5, ja meillä on lupa odottaa ainakin yhtä tai kahta väitöstä vielä tulevalle syksyllekin. Väitöksistä 3 on pidetty Helsingissä, 1 Turussa ja 1 Helsingin yliopiston väitöstilaisuus Inarissa. Noissa luvuissa ovat mukana vain fennougristiikan alaan kuuluvat väitökset. Jos mukaan lasketaan myös sellaiset muiden oppialojen väitökset, jotka käsittelevät jotakin uralilaisiin kansoihin liittyvää teemaa, määrä kasvaa entisestään.

Meidän alallamme väitökset eivät yleensä ole edes ihan jokavuotisia tapahtumia. Edellisen kerran Turussa on puolustettu fennougristiikan alan väitöskirjaa vuonna 2008, Helsingissä vuonna 2014. Hyvää fennougristisen tieteen vuotta!

ELINA AHOLA
varapuheenjohtaja

Sana *tiede* on oppitekoinen johdos verbistä *tietää*. Yksi *tietää*-verbin mahdollisista etymologioista taas liittyy sanaan *tie*. Tämä tie on Marissa. Kuv. Elina Ahola 2012.

M. A. CASTRÉNIN SEURA 25 VUOTTA – MUISTOJA MATKAN VARRELTA

Maailman ensimmäinen suomalais-ugrialaisten kirjailijoiden kokous pidettiin 22.–27.5.1989 Joškar-Olassa. Se oli hyvin merkityksellinen sekä tulevalle M. A. Castrénin seuralle että minulle. Olin yrittänyt päästä Marinmaalle, jossa edeltäjäni prof. **Alho Alhoniemi** oli käynyt 1980-luvulla kaksi kertaa odotettuaan tätä mahdollisuutta 1960-luvun alusta asti. Vaikka Suomen ja Neuvostoliiton välillä toimi tieteellis-tekninen yhteistyökomitea, joka myönsi tutkijoille apurahoja eli käytännössä matkustuslupia vastavuoroisesti kumpaankin maahan, suomalais-ugrilaisille alueille oli hyvin vaikea matkustuslupaa saada. 1980-luvun lopussa Neuvostoliitto oli tiensä päässä (asia toki varmistui vasta myöhemmin), ja ilmapiiri oli huomattavasti liehtynyt: glasnost eli avoimuuden aika oli alkanut.

Suomalais-ugrialaisten kirjailijoiden kokouksen tärkein primus motor oli marilainen kirjailija **Nikolaj (Miklaj) Rybakov**, joka oli sekä Marin kirjailijaliiton puheenjohtaja että Neuvostoliiton kirjailijaliiton hallituksen jäsen. Marista tuli kutsu yhdeksälle suomalaiselle: neljälle tutkijalle (minun lisäksi **Raija Bartens**, **Seppo Lallukka** ja **Urpo Vento**), neljälle kirjailijalle (**Leena Laulajainen**, **Anita Konkka**, **Inkeri Kilpinen** ja **Erkki Mäkinen**) sekä Yleisradion edustajalle (**Asta Heickell**). Kokouksen virallisia edustajia oli yhteensä kuutisenkymmentä monilta Neuvostoliiton suomalais-ugrilaisilta alueilta sekä Unkarista ja Virosta.

Kokous oli veret seisauttava, sillä siellä puhuttiin kaikesta aiemmin vaitetusta vapaasti ja avoimesti. Päällimmäisenä ongelmana tulivat esiin Venäjän suomalais-ugrialaisten kansojen kansallisen kulttuurin heikkous ja pelko oman äidinkielen häviämisestä. Paljon puhuttiin myös näiden kansojen surullisesta historiasta Neuvostoliitossa: oikeudettomuudesta, Stalinin ajan teloituksista, kulttuurin tukahduttamisesta jne. Kokouksessa päätettiin perustaa Suomalais-ugrialaisten kirjailijoiden liitto, nykyinen Suomalais-ugrialaisten kirjallisuuksien liitto, joka järjestää tänä vuonna XIII suomalais-ugrilaisen kirjailijakongressin Unkarissa.

Kun me suomalaiset kokousedustajat matkustimme kotiin eli puksutimme pakolliset kaksi vuorokautta junassa Suomeen, heräsi ajatus perustaa seura vaalimaan suomalais-ugrialaista yhteistyötä, tekemään näitä kansoja tunnetuksi Suomessa ja toisaalta avustamaan ja tukemaan niitä Neuvostoliitossa. M. A. Castrénin seura perustettiin 22. tammikuuta 1990. Sen tarkoituksiksi määriteltiin: 1. luoda yhteyksiä ja edistää vuorovaikutusta Suomen sekä Venäjällä asuvien uralilaisia kieliä puhuvien kansojen välillä, 2. tehdä tunnetuksi näiden kansojen kulttuuria Suomessa sekä 3. tukea niiden kulttuuripyrkimyksiä ja oman kielen viljelyä. Tuohon aikaan ei tällaista organisaatiota ollut. Suomi-Neuvostoliitto-Seura ja siitä sinnyt Suomi-Venäjä-Seura (SVS) olivat profiloituneet hyvin toisella tavalla.

M. A. Castrénin seuran hallitukseen haluttiin sekä tieteen, taiteen (mm. kirjallisuus ja musiikki) että yhteiskuntaelämän edustajia. Seuran ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin kirjailija Leena Laulajainen, joka toimi seurassa pitkään ja ansiokkaasti. Ensimmäiseksi saatiin käyntiin stipendiaattivaihto Suomen ja Marin välillä. V. 1991 oli edessä suurponnistus: Uralilainen kirjallisuuskonferenssi Kieli on kotimaani, joka pidettiin Espoossa; siihen osallistui n. 80 henkeä uralilaisilta alueilta. Pienellä porukalla järjestettiin suurta.

Opetusministeriössä laadittiin v. 1993 eduskunnan toimeksiannosta Suomen sukukansaohjelma, joka käynnistyi v. 1994. Sukukansaohjelma annettiin M. A. Castrénin seuran hallinnoitavaksi, ja sitä ohjaamaan perustettiin neuvottelukunta. Ohjelman keskeisenä tavoitteena oli alusta lähtien ennen kaikkea edistää kansallisten kielten kehittämistä opetuksen ja viestinnän välineinä.

Keskeisimmällä sijalla seuran toiminnassa on ollut suomalais-ugrialaisten kansojen kulttuurin tukeminen. M. A. Castrénin seura on tukenut satoja ruohonjuuritason hankkeita, mm. kirjojen ja sanoma- ja aikakauslehtien julkaisemista uralilaisilla kielillä. Sukukansaohjelman kautta on "pienten" hankkeiden ohella tuettu suunnitelmallisesti myös laajempia projekteja: on mm. julkaistu äidinkielliset historian kirjat ja kansallisen kirjallisuuden antologiat mareille, mordvalaisille, komeille ja udmurteille. Näistä projekteista sovittiin paikallisten opetusministeriöiden kanssa, jotta ne saatiin hyväksytyiksi koulujen ohjelmaan. On järjestetty nuorille kirjoittajakursseja Komissa, Marissa, Mordvassa, Udmurtiassa ja Karjalassa, avustettu kansallisen kielen esiin tuomista sähköisissä medioissa näillä alueilla, tuettu monenlaisia lehti-, radio- ja tv-hankkeita. Kuriositeettina voi mainita YLE:n viikkokatsaukset, joita lähetettiin monen vuoden ajan vuorotellen mariksi, ersäksi, mokšaksi, komiksi ja udmurtiksi sekä eetterissä että internetissä. Hankkeet on kaikki toteutettu yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa, ei ylhäältäpäin annettuina. Museo- ja kirjastoalan yhteistyö on tukenut suomalais-ugrialaisten alueiden usein pieniä ja taloudellisten ongelmien kanssa painivia yksiköjä.

Tukea on arvostuksen muodossa annettu myös kilpailujen kautta: MAC on jakanut kirjallisuuspalkintoja ja journalistipalkintoja äidinkielellään kirjoittaville suomalais-ugrialaisten kirjailijoille ja journalisteille.

Marin kirjailijaliiton puheenjohtaja Nikolaj Rybakov vieressään guslia soittava muinainen sankari Akpars vuorimarilaisten ympäröimänä. Kozmodenjanskin ulkoilmamuseo Volgan rannalla. Valok. Sirkka Saarinen 1989.

Korkeakouluysteistyö on ollut minun kannaltani erittäin tärkeää. Suomalaisiin korkeakouluihin ja tutkimuslaitoksiin on kutsuttu satoja Venäjän suomalais-ugrilaisia jatko-opiskelijoita ja tutkijavieraita, ja vastaavasti suomen kieltä on opetettu Marissa, Komissa, Mordvassa ja Udmurtiassa syntyperäisten suomalaisten kieliassistenttien voimin. Näin kuhunkin näiden alueiden yliopistoista on muodostunut suomen kieltä taitava tutkijayhteisö. Tutkijavieraat ovat olleet erityisesti Turun yliopiston kannalta erityisen tärkeitä yhteisprojektiemme takia (olemme mm. laatineet yhdessä yli 10 etäsukukielen sanakirjaa, sekä kaksikielisiä että käänteissanakirjoja).

M. A. Castrénin seura on tehnyt tunnetuksi uralilaisten kansojen kulttuuria Suomessa. Keskeisin vuosittainen tapahtuma on ollut sukukansapäivä syksyisin. Eivätkä vähäisiä ole olleet muutkaan jäsentapahtumat. Osana tätä toimintaa voi pitää myös seuran järjestämiä kulttuurimatkoja, joita on tehty Mariin, Komiin ja Udmurtiaan kaksikin kertaa, Mordvaan ja Hanti-Mansiaan kerran.

M. A. Castrénin seura on myös luonut yhteyksiä ja edistänyt kanssakäymistä Venäjän suomalais-ugrialaisten kanssa mm. korkeakouluysteistyön ja kirjasto- ja museoalan yhteistoiminnan kautta. Suomalaiset ovat seuran avulla voineet osallistua erilaisiin konferensseihin ja Venäjän uralilaiset puolestaan suomalaisiin konferensseihin ja tapahtumiin. Kolmikantayhteistyö Viron, Suomen ja Unkarin välillä on niin ikään hyödyttänyt Venäjän suomalais-ugrialaisia.

Kongressin ensimmäinen istunto. Vasemmalla kirjailija Leena Laulajainen, keskellä (seisomassa) marilainen historioitsija ja ensyklopedisti Kim Vasin. Hänen vieressään Neuvostoliiton kirjailijaliiton hallituksen puheenjohtaja S. V. Mihalkov ja takanaan Nikolaj Rybakov. Valok. Sirkka Saarinen 1989.

M. A. Castrénin seura oli uranuurtaja suomalais-ugrilaisen yhteistyön alalla 1990-luvulla. Melko nopeasti 1990-luvulla Suomi-Venäjä-Seura loi nahkansa ja alkoi etsiä uutta painopistettä tai perustetta toiminnalleen. Sekin alkoi tehdä matkoja Venäjän uralilaisille alueille, järjestää suomalais-ugrilaisia tapahtumia Suomessa ja organisoida erilaisia yhteishankkeita. SVS tuli myös keskeiseksi toimijaksi suomalais-ugrilaisten maailmankongressien järjestäjänä, ovathan sen rahavarat ja organisaatio olleet vanhastaan aivan toista luokkaa kuin MAC:n, jossa toimintaa on pyöritetty milloin yhden, kahden tai puolentoista hengen voimalla.

Jos 1990-luvun alku oli yhtä sukukansatyön juhlaa ja riemua (tuntui, että uusia yhteistyön muotoja löytyy jatkuvasti), 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmen vei aivan toiseen suuntaan. Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) tilasi selvityksen Sukukansaohjelman toiminnasta v. 2005. Siinä linjattiin, että tarvitaan uusia, suuria, merkittäviä ja näyttäviä yhteistyöprojekteja Suomen ja Venäjän kesken suomalais-ugrilaisten kansojen alalla. Selvityksen tekijä prof. **Riho Grünthal** tuskin ajatteli, että nämä megaprojektit korvaisivat aiemman ruohonjuuriyhteistyön, mutta... kuinka sitten kävikään. OKM painosti neuvottelemaan Venäjän ministeriön kanssa, ja välillä neuvottelut käytiin MAC:n pään yli, ilman että niistä tai niissä annetuista lupauksista olisi koskaan saatu mustaa valkoisella. Vapaan kansalaisjärjestön asema oli uhattuna, kun OKM:n edustaja istui väliin MAC:n hallituksen kokouksissa ohjaamassa toimintaa. Samaan aikaan Putinin Venäjä kiristi otettaan vähemmistökansoista. Tuntui mahdottomalta hieroa megaprojektia suomalais-ugrilaisesta yhteistyöstä Venäjän kanssa, kun mm. MAC:n ajamat kielipesät tuomittiin naapurissa segregatioksi, toiminnaksi, jota ei pidä Venäjälle tuoda.

Valtionhallinnossahan instituutiot, jotka sinänsä toimivat hyvin ja tuottavat tulosta, ajetaan nykyideologian mukaan tietyn vuosimäärän jälkeen alas uudistumispakon nimissä. Sukukansaohjelma lopetettiin. Jäljelle siitä jäivät CIMO:n kautta jaettavat stipendit Venäjän suomalais-ugrilaisten alueiden opiskelijoille ja tutkijoille sekä suomen kielen opetus yhdessä alueiden yliopistossa kerrallaan sekä vuosittain pieni määrä OKM:n apurahoja Suomalais-ugrilainen kulttuuriyhteistyö Venäjän kanssa -nimikkeen alla.

Nyt olemme hiljaiselon vaiheessa. Tilanne on huolestuttava, koska uralilaiset kansat ja kielet ovat nyky-Venäjällä jo lähes yhtä uhattuna kuin Neuvostoliiton pysähtyneisyyden aikana, eli tarvetta rajat ylittävään suomalais-ugrilaisten kulttuurien tukemiseen ja yhteistyöhön on entistä enemmän.

SIRKKA SAARINEN
professori

Junamatka kotiinpäin sujui teetä ja marilaisia piirakoita maistellen. Vasemmalta oikealle pääsihteeri Urpo Vento, professori Raija Bartens ja tutkija Seppo Lallukka. Valok. Sirkka Saarinen 1989.

TAPAHTUMAKALENTERI

Kihveli soikoon - Skiffle & Music - festival

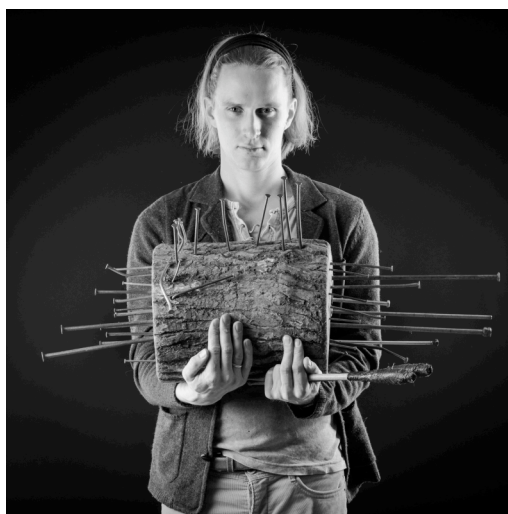
17.–19.7.2015

Hankasalmen asema

Kihveli Soikoon on maailman ainut vuosittain järjestettävä monipäiväinen skifflemusiikkitapahtuma. Kansainvälinen skifflemusiikin tapaamispaikka Hankasalmen rautatieasemalla kerää vuosittain n. 5000 kävijää Keski-Suomeen, ysitiien ja junaradan varteen, Jyväskylän ja Kuopion välille.

Hankasalmella on sekä ilmais- että maksullisia tapahtumia. Esiintymässä on mm. virolainen

Silver Sepp

la 18.7. klo 18.00 Makasiinietkot

Lauantain makasiinietkoilla kuullaan ainutlaatuista improvisaatiomusiikkia ja rytmejä mm. kansansoittimilla sekä artistin itsensä kehittämällä naula- eli fantasiasoittimilla.

<http://silversepp.ee/>

Lisätietoja, lippuvaraukset ym: Kihveli- asema, os. Ratakatu 7, 41500 Hankasalmi as., +358 (0)40 680 3277, kihvelisoi- koon[a]gmail.com

Loviisan
Rauhanfoorumi
6.-9.8.2015

Hiroshima-päivää – Hiroshiman pommituksesta 70 vuotta – vietetään torstaina 6.8., jolloin on mm. keskustelu Ukrainan tilanteesta ja järjestetään kynttiläkulkue

Perjantaina tehdään retki Ruotsin-pyhtäälle. Lauantaina on heti aamulla tarjolla Rauhanlettuja, kahvia, musiikkia ja järjestöjen esittelyä Loviisan torilla. **Hanna Brotherus** esittelee Faina-video- ja tanssiteoksen, jonka kantaesitys myös nähdään. **Markku Lehmuskallio** kertoo Tsamo-elokuvan tekoprosessista, ja päätteeksi on elokuvaesitys.

Lauantaina on useita seminaareja. Seminaari I:n teemana on *Suomalais-ugrilaiset vähemmistöt valtakulttuurien puristuksessa*. Mukana ovat Venäjä-asiantuntija, kirjailija, kääntäjä **Jukka Mallinen**, kirjailija, teatteriohjaaja **Ari-Pekka Lahti**, toimittaja, kulttuurikriitikko **Kirsikka Moring** sekä Marissa, Bashkiriassa ja Uralilla pappina toiminut **Juha Väliäho**. Marilainen laulaja esiintyy. Puheenjohtajana kamarineuvos, rovasti **Veli-Matti Hynninen**.

Rauhanfoorumi päättyy sunnuntaina Loviisan Laulujuhliin, jossa esiintyvät mm. Hinthaaaran kyläkuoro, Lappträsk-kvartetten ja Cinta Hermo & Sally Armbrecht

Lisätietoja: Loviisan Rauhanfoorumi, pääsihteeri Timo Virtala, +358 (0)45 7840 5574, timo.virtala@rauhanfoorumi.fi, www.rauhanfoorumi.fi

Ijahis idja

13.–16.8.2015 Inari
Pääsyliput 10–35 €, osa ilmaista-
pahtumia

Alkuperäiskansojen musiikkitapahtuma Ijahis idja (Yötön yö) järjestetään vuosittain Inarin kirkonkylällä, Saamelaiskulttuurikeskus Sajoksessa. Ohjelmaan kuuluu niin perinteisen saamelaismusiikin taitajien esityksiä, nousevien saamelaisartistien konsertteja, lasten ohjelmaa, alkuperäiskansavieraiden musiikkiesityksiä sekä saamelaismusiikkiin keskittyvät klubitilat. Vuonna 2015 teema on Vilda duoddarat (Villit tunturit). Teeman tarkoituksena on tehdä tunnetuksi Enontekiön ja muun länsipuolen joikuperinnettä sekä uudempaa saamelaismusiikkia.

Tapahtumassa esiintyvät mm. ruotsin-saamelainen **Jon Henrik Fjällgren** yhteineen, Arvvas-yhtye solistinaan **Sara Marielle Gaup Beaska, Wimme**, norjansaamelainen joikaaja **Elle Márjá Eira** yhteineen sekä niin ikään joikaaja **Inggá-Máret Gaup-Juuson** ympärille koottu Mingá-yhtye.

Villit tunturit - musiikkiseminaarissa tutustutaan läntiseen, erityisesti Enontekiön alueen musiikkiperinteeseen ja artisteihin. Seminaarin puheenvuorot käsittelevät joikuperinnettä, joien merkitystä sekä sen esittämistä perinteisesti ja modernisti.

Ijahis idjan järjestävät yhteistyössä Anára Sámišearvi ry, Saamelaiskäräjät, Saamelaisalueen koulutuskeskus, Inarin kunta, Taiteen edistämiskeskuksen Lapin toimipiste, Yle Sápmi, Ravintola Lyeme ja Hotelli Kultahovi.

Lisätietoja: Tuottaja Oula Guttorm, oula.guttorm[a]samediggi.fi, +358 (0)50 574 2765, www.ijahisidja.fi

Seurasaari Soi! 2015

8.–16.8.2015
Seurasaari, 00250 Helsinki

Suomalais-ugrilaiset kansat kohtaavat tupien hämärissä ja pihatienoilla, kun Seurasaari Soi! 8.–16. elokuuta. Konserteissa kuullaan kotimaisten esiintyjien ohella yhtyeitä Karjalasta, Mordvasta, Setumaalta ja Udmurtiasta.

Seurasaari soin monipuolisessa ohjelmassa on myös konsertteja koko perheelle sekä luentoja ja työpajoja, joihin yleisö pääsee mukaan musisoimaan ja rakentamaan soittimia. Museoalueen lisäksi tapahtumia on Kansallismuseon ja Sibelius-Akatemian tiloissa sekä Kalevalakehdossa, jossa lauluyhtye MeNaiset emännöi Ugriyötä 13.8.

Seurasaari soita ovat rahoittaneet Koneen säätiö ja Helsingin Kaupunki ja se järjestetään yhteistyössä Museoviraston, Seurasaari säätiön ja Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kanssa. Tapahtuman taiteellisena johtajana toimii **Maari Kallberg**.

Lisätietoja: Maari Kallberg, maarikallberg[a]gmail.com, +358 (0)50 309 3829 ; Mikko Teräsvirta, mikko.terasvirta[a]nba.fi; http://www.nba.fi/fi/museot/seurasaaren_ulkomuseo/seurasaari_soi

Lauluyhtye MeNaiset. Kuv. Sami Perttilä.

SUURI SAMOJEDISOTA

Venäjän erään kiinnostavimman ohjaajan, **Aleksei Fedortšenkon**, uusin elokuva *Vallankumouksen enkelit* muodostui Sotšin elokuvafestivaalin *Kinotaurus* suosikiksi. Aiheena oli *Kazymin kapina* (1931–1934), jonka pohjoiset alkuperäiskansat tuntevat *Suurena samojedisotana*.

Venäjän näkymättömiin työnnetty suomalais-ugrilainen alkuperä on ollut aiheena Fedortšenkon edellisissäkin filmeissä, merjalaista mytologiaa henkiin herättelevässä elokuvassa *Keltataiset* sekä eroottisessa kuvauksessa *Niittymarien taivaalliset vaimot*.

Vallankumouksen enkeleissä kuvataan todellisia henkilöitä, hanteja ja nenetsejä, jotka kapinoivat kolhoosiin ajamista vastaan. Fedortšenko: ”Kymmenen vuotta sitten saavuin ensimmäisille elokuvafestivaaleille Hanty-Mansijskiin. Hotellin pihalla oli kota, jossa asui hantiperhe: he viihdyttivät vieraita, tarjosivat raakaa poroa ja lohta, ajeluttivat poroilla. Aloin käydä heidän luonaan, keskustella. He kertoivat minulle isoisänsä tarinan, hän oli osallistunut Kazymin kansannousuun. Menin heti Hanty-Mansijskin ugritutkimusinstituuttiin, istuin siellä kolme päivää. Luin kaiken, aloin kerätä valokuvia, kirjoja hantien ja nenetsien mytologiasta. Šamaanien kapina neuvostovaltaa vastaan on aihe, josta normaali elokuvaohjaaja ei kieltäydy.”

Kapina alkoi siitä, että lapset raahattiin pois kotoa venäläistämisen internaatteihin. Jokaisessa hantiperheessä oli kapinassa menehtyneitä. Syynä hantien kiinnittämiseen kolhooseihin olivat turkkiset, neuvostovalta riisti pohjoisesta arvoturkiksia. ”Tänään öljy on samassa roolissa”, sanoo Fedortšenko.

Kun *Novoje Vremjassa* (n:o 19) kysytään ohjaajalta, miksi pohjoiset alkuperäiskansat vastustelevat, kun globalisaatio sulauttaa heidät herrakansaansa, hän vastaa: ”Eräillä on omatunto tallella, he eivät halua hukkua paskaan vapaaehtoisesti.”

JUKKA MALLINEN
kääntäjä

<http://variety.com/t/aleksey-fedorchenko/>

Suomalais-Ugrilaisen- Seuran uusia teoksia

SUOMALAIS-UGRILAISEN SEURAN AIKAKAUSKIRJA = JOURNAL DE LA SOCIÉTÉ
FINNO-UGRIENNE

94. Ilmestynyt 2013. 419 s. **30 €**. Verkossa: <www.sgr.fi/susa>

SUOMALAIS-UGRILAISEN SEURAN TOIMITUKSIA

271. **Taarna Valtonen:** *Mielen laaksot. Mielen vuemiehe. Miela vuomit. Mielä vyem eh. Miöl vue'm. Neljän saamen kielen paikannimien rakenne, sanasto ja rinnakkaisnimet vähemmistö-enemmistö-suhteiden kuvastajina.* 2015. 452 s. + liitteet [88 s.]. **40 €**.
270. *Juuret Marin murteissa, latvus yltää Uraliin. Juhlakirja Sirkka Saarisen 60-vuotispäiväksi* 21.12.2014. XXXVIII + 432 s. + liite 20 s. Toim. **Nobufumi Inaba, Jorma Luutonen, Arja Hamari ja Elina Ahola.** **60 €**.
269. **Håkan Rydving:** *Words and Varieties. Lexical Variation in Saami.* 2013. 218 s. **26 €**.
268. *Moksha prosody.* Edited by **Niina Aasmäe, Pärtel Lippus, Karl Pajusalu, Nele Salveste, Tatjana Zirnask, Tiit-Rein Viitso.** 2013. 119 s. **20 €**.
267. **Florian Siegl:** *Materials on Forest Enets, an Indigenous Language of Northern Siberia.* 2013. 532 s. **40 €**.

LEXICA SOCIETATIS FENNO-UGRICAE

XXXV. *Wogulisches Wörterbuch.* Gesammelt und geordnet von **Artturi Kannisto.**

Bearbeitet von **Vuokko Eiras.** Herausgegeben von **Arto Moisio.**

Kotimaisten kielten julkaisuja 173. 2013. XI + 961 s. **100 €**.

XXXIV. **Enye Lav, Jorma Luutonen:** *Reverse Dictionary of Komi (Zyryan).*

Обратный словарь Коми (зырянского) языка. 2012. 509 s. **50 €**.

KANSATIETEELLISIÄ JULKAISUJA

21. **Kai Donner.** *Linguist, ethnographer, photographer.* Edited by **Joakim Donner & Juha Janhunen.** 2014. 174 s. **60 €**.
20. **Edgar Saar:** *Põhjahantide kodune tarbevara ja selle ornament 20. sajandi viimasel veerandil. Northern Khanty Household Utensils and their Ornamentation in the Last Quarter of the 20th Century. Pohjoishantien kotitalousesineet ja niiden koriste-
tekuviot 1900-luvun viimeisellä neljänneksellä.* 2012. 302 s. **60 €**.

APUNEUVOJA SUOMALAIS-UGRILAISTEN KIELTEN OPINTOJA VARTEN

XVI. **Sergei Maksimov, Sirkka Saarinen, Vadim Danilov, Ekaterina Sekuverstiva:**
Suomalais-udmurttilainen sanakirja. 2013. XXIX + 799 s. + liite [6 s.]. **70 €**.

URALICA HELSINGIENSIA

(yhteistyössä H:gin yliopiston suom.-ugr. kielet ja kulttuurit -oppiaineryhmän kanssa)

9. **Annika Pasanen:** *Kuávsui já peeivičuová. 'Sarastus ja päivänvalo'. Inarinsaamen kielen revitalisaatio.* 2015. **30 €**.
6. **Konstantin Zamyatin:** *An Official Status for Minority Languages? A Study of State Languages in Russia's Finno-Ugric Republics.* 2014. 145 s. **16 €**.

FINNISH-UGRISCHE FORSCHUNGEN (FUF)

61. Ilmestynyt 2014. 283 s. **36 €**.

Kirjoja myy Tiedekirja, Snellmaninkatu 13, 00170 Helsinki,
www.tiedekirja.fi

**Suomalais-Ugrilaisen-Seuran jäsenet saavat teoksista yleensä
50 % alennusta.**

Lisätietoa: www.sgr.fi, <https://fi-fi.facebook.com/SuomalaisUgrilainenSeura>

Seuran sähköisiltä tiedotuskanavilta saat tietoa ajankohtaisista tapahtumista ja uutisista suomalais-ugrilaisessa maailmassa:

Klikkaa itsesi sivuille, tykkää ja tule ystäväksemme:

<http://www.facebook.com/pages/M-A-Castrénin-seura-MAC/359271510768228>

Liity seuran sähköpostitiedotuslistalle – lähetä sähköpostiosoitteesi osoitteeseen [marja.lappalainen\[a\]castren.inet.fi](mailto:marja.lappalainen[a]castren.inet.fi).

M. A. Castrénin seura

Toiminnanjohtaja Marja Lappalainen
puh. +358 (0)9 135 7820
faksi +358 (0)9 622 2315
[marja.lappalainen\[a\]castren.inet.fi](mailto:marja.lappalainen[a]castren.inet.fi)

Postiosoite: PL 242, 00171 Helsinki
Käyntiosoite: Mariankatu 7 A, 5. krs,
00170 Helsinki

Päivystys keskiviikkoisin klo 9.00–13.00

<http://www.macastren.fi>

<http://www.ugri.net>

<http://www.facebook.com/pages/M-A-Castrénin-seura-MAC/359271510768228>

M. A. Castrénin seura on perustettu Helsingissä vuonna 1990. Se pyrkii ylläpitämään ja kehittämään yhteyksiä Venäjällä asuviin uralilaisia kieliä puhuviin kansoihin. Seuran jäseneksi voi liittyä ilmoittamalla yhteystietonsa toimistoon puhelimitse, sähköpostitse tai kotisivujen kautta. Jäsenmaksut ovat vuosijäseniltä 20 €, opiskelijajäseniltä 10 €, ainais- ja yhteisöjäseniltä 200 € ja ainaisyhteisöjäseniltä 1000 €.

Hallituksen jäseniä ovat toiminnanjohtaja Anne Helttunen (pj., Äidinkielen opettajain liitto), kääntäjäkoordinaattori Merja Aho (FILI – Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskus), tohtorikoulutettava Elina Ahola (vpj., Turun yliopisto), neuvotteleva virkamies Henna Haapala (ympäristöministeriö), projektipäällikkö Jussi-Pekka Hakkarainen (Kansalliskirjasto), MuT Maari Kallberg, toimittaja Kirsikka Moring, FT Merja Salo (Helsingin yliopisto) ja kirjailija Jouni Tossavainen (Suomen Kirjailijaliitto).